



Садашња криза владе испољава се у томе што ДСС има већину у скупштини, али не и у влади. Да ли би криза могла да се разреши неочекивано по ДСС, тако да ДС и СРС склопе савез против њега?

Већ у понедељак, након председничких избора, појавила се идеја да се ДС и СРС ратосиљају ДСС-а. Према том плану, ДС и СРС би се договорили да се одмах распишу ванредни парламентарни избори. И то по двокружном већинском систему! Србија би била подељена на 250 изборних јединица (као 1990). У други круг би ишло двоје најбоље пласираних кандидата. Такав систем би омогућио да се српска скупштина састоји готово само од представника ДС-а и СРС-а. Са политичке сцене ДСС би био почишћен.

Овај план би донео јасне добитке како за ДС, тако и за СРС. Успоставио би се њихов „дуопол“. Не би било више потребе за коалиционим владама са другим странкама. И само би се те две странке смењивале на власти.

Ипак, план није без мана, а главна се тиче ризика. Демократе имају дваризика. Први је да у судару „један на један“ са радикалима изгубе изборе. За ДС се сматра да има квалификованије кадрове. Али, неки од њих су под оптужбама за корупцију. Ако тема избора не буде компетентност већ поштење, лако је могуће да радикали надвладају. Демократе би изгубиле и оно што сад имају. То се не би баш допало њиховим пријатељима из иностранства. Њима се диже коса на глави од помисли да им, у садашњим приликама, за српског министра војног дође радикал. Зато и не подстичу ДС на ризик.

Друга тешкоћа ДС-а тиче се јавног мњења. Еврореформски медији држе СРС у трајном политичком апартхејду. Да би се оправдала сарадња, та странка би морала да се призна као демократска. То еврореформистима није лако, јер да би се реализовао план, са радикалима би стварно морало да се сарађује. Ванредни избори су могући тек ако се

Да ли је могућ савез против ДСС-а

Пише: Слободан Антонић
среда, 06 фебруар 2008 02:21

скупштина распусти. Скупштину распушта председник републике на предлог владе. Дакле, мора најпре да се обори Коштуничина влада, изгласа нова, изгласа нови изборни закон и тек онда да се распишу ванредни избори. Еврореформска идеологија би отрпела да се са радикалима руши Коштуница. Али мало је незгодно да се радикалским гласовима бира еврореформска влада – па макар била и техничка.

Друго решење је да се обори стара, али да се не изабере нова влада. Након 30 дана, скупштина би се аутоматски распустила. Али, то би значило још 30 дана политичке конфузије и још 90 дана Коштунице као премијера. Он би усред косовске кризе владао 60 дана без скупштине. То је превише политичког ризика. Нарочито за већ спомињане стране пријатеље.

Радикали такође имају две тешкоће. Прво, и они се боје неуспеха. Они знају да им је странка јача од кадрова. Ако не успеју да у изборима наметну своју тему, њихови кандидати могу да буду прегажени. Можда СРС освоји мање од садашњих 32 одсто мандата? Уз то, већински систем чини посланике независним од странке. Питање је како би се СРС одржао на окупу, ако се његови посланици осамостале.

Друга тешкоћа СРС-а такође се тиче идеологије. Није лако објаснити бирачима зашто се, у тренутку сецесије Косова, склапа макар и техничко савезништво са онима који се сумњиче да хоће да га издају. Оправдање да је то једини начин да се трајно елеминише ДСС неким бирачима неће бити довољно. Такође, мораће да се објашњава зашто се, док се у Приштини слави, „тврди” Коштуница замењује „еластичнијим” Ђелићем.

Да ли се ови ризици могу смањити? И да ли се могу прихватити? Идеолошко-пропагандни ризик се свакако може ограничити. Код нас је јавност ионако слабашна. Велики медији су под контролом једних те истих људи. Уз то, у њима је превише новинара који себе доживљавају било као „дисциплиноване професионалце”, било као „друштвено-политичке раднике”. У оба случаја, они ће радо учествовати у слављењу „коначног уклањања Коштунице и уцењивачког ДСС-а”. То би лепо идеолошки покрило ову операцију.

И ризик од осамостаљења посланика дао би се предупредити. У изборни закон ставила би се одредба да искључење посланика из странке аутоматски значи расписивање допунских избора у његовој изборној јединици. Тако се посланици не би усуђивали да пркосе страначком руководству.

Да ли је могућ савез против ДСС-а

Пише: Слободан Антонић
среда, 06 фебруар 2008 02:21

Коначно, страначке елите могле би да прихвате и ризик од пораза. Лековитост пораза управо лежи у подстицању промена. Демократе би се очистиле од корумпираних кадрова. Радикали би се отворили према квалификованим људима. Можда би начинили и отклон од деведесетих и ослободили се кадровског и идеолошког пртљага из тог времена.

Но, кад сагледамо све, изгледа да ипак нема превише шанси да се овај план оствари. У српској политици исувише су јаке идеолошке предрасуде. У међународној политици исувише је јако зихераштво. Коштуница ће се, изгледа, поново извући. А српска политика, сва је прилика, неће кренути новим током.